

Iestāde: Zemkopības ministrija Struktūrvienība: Tirgus un tiešā atbalsta departaments		Dokumenta nosaukums: Metodika “Atbalsta likmju noteikšana Eiropas Savienības atbalsta programmā skolu apgādei ar augļiem, dārzeņiem un pienu”
Sagatavoja: Tirgus kopējās organizācijas nodaļa	Apstiprināts: Valsts sekretāra vietniece nozaru politikas un tirgus jautājumos – Vadošās iestādes vadītāja L. Jansone	Datums: <i>02.09.2026.</i>

Metodika

“Atbalsta likmju noteikšana Eiropas Savienības atbalsta programmā skolu apgādei ar augļiem, dārzeņiem un pienu”

1. Tiesiskais regulējums

1. Komisijas 2016. gada 3. novembra Īstenošanas regula (ES) 2017/39 par to, kā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1308/2013 piemērot attiecībā uz Savienības atbalstu izglītības iestāžu apgādei ar augļiem un dārzeņiem, banāniem un pienu (turpmāk – regula 2017/39);
2. Ministru kabineta 2017. gada 16. augusta noteikumi Nr. 485 “Valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanas, administrēšanas un uzraudzības kārtība augļu, dārzeņu un piena piegādei izglītības iestādēm” (turpmāk – MK noteikumi Nr. 485);
3. Ministru kabineta 2023. gada 31. janvāra noteikumi Nr. 50 “Kārtība, kādā administrē un uzrauga Eiropas Lauksaimniecības garantiju fondu un Eiropas Lauksaimniecības fondu lauku attīstībai, kā arī valsts un Eiropas Savienības atbalstu lauksaimniecībai un lauku attīstībai 2023.–2027.gada plānošanas periodā” (turpmāk – MK noteikumi Nr. 50).

2. Metodikas mērķis un vispārīgie jautājumi

4. Metodikas mērķis ir saskaņā ar MK noteikumiem Nr. 485 un atbilstoši regulas 2017/39 2. panta 1. punkta “i” apakšpunktam noteikt **taisnīgu, godīgu un pārbaudāmu aprēķina metodi** atbalsta likmju noteikšanai par Eiropas Savienības (turpmāk – ES) atbalsta programmā skolu apgādei ar augļiem, dārzeņiem un pienu (turpmāk – skolu programma) izdalītajiem produktiem, sākot no 2023./2024. mācību gada izdales perioda.

3. Atbalsta likmju, tai skaitā uz produktu izdalīšanu attiecināmo izmaksu apmēra, noteikšana

5. Atbalsta likmes kārtējā izdales periodā saskaņā ar šo metodiku tiek aprēķinātas:
 - 5.1.līdz 15. septembrim - laikposmam no 1. oktobra līdz 31. decembrim;
 - 5.2.līdz 15. decembrim - laikposmam no 1. janvāra līdz 31. martam;
 - 5.3.līdz 15. martam - laikposmam no 1. aprīļa līdz 30. jūnijam
 - 5.4.līdz 15. jūnijam – laikposmam no 1. jūlija līdz 30. septembrim.
6. Atbalsta likmes saskaņā ar šo metodiku nosaka:
 - 6.1.par vienu porciju augļu, dārzeņu un asorti;
 - 6.2.par vienu litru piena produktu (piens, kefīrs, jogurts).
7. Atbalsta likmi par vienu augļu, dārzeņu un asorti porciju aprēķina pēc formulas:
 $A1 = (B1 + C1 + (E1 + (E1 * F1\%)))$, kur:

A1 – atbalsta likme;

B1 – attiecīgā produkta apstrādes, pārstrādes, sagatavošanas un loģistikas izmaksas (tikai fasētai produkcijai; nefasētai produkcijai šis lielums ir 0);

C1 – izmaksas par produktu izdalīšanu, kas koriģētas ar gada prognozēto inflācijas apmēru;

E1 – attiecīgā produkta ražotāja cena pēdējā mēnesī, par kuru uz nākamā perioda atbalsta likmes noteikšanas brīdi ir pieejama šī cena;

F1% – procentos izteikta attiecīgā produkta (augļi vai dārzeņi vai asorti) ražotāja cenas izmaiņa vidēji trīs iepriekšējo kalendāro gadu laikā šādos mēnešos:

- decembrī, salīdzinot ar tā paša gada jūliju, - laikposmam no 1. oktobra;
- martā, salīdzinot ar iepriekšējā gada oktobri, - laikposmam no 1. janvāra;
- jūnijā, salīdzinot ar tā paša gada janvāri, - laikposmam no 1. aprīļa;
- septembrī, salīdzinot ar tā paša gada aprīli, - laikposmam no 1. jūlija.

8. Atbalsta likmi par vienu litru piena produktu aprēķina pēc formulas:

$A2 = B2 + C2 + (E2 + (E2 * F2\%))$, kur:

A2 – atbalsta likme;

B2 – attiecīgā produkta (piens, kefīrs, jogurts, t.sk, atkarībā no iepakojuma tilpuma un pastērizācijas metodes) pārstrādes un loģistikas izmaksas;

C2 – izmaksas par produktu izdalīšanu, kas koriģētas ar gada prognozēto inflācijas apmēru;

E2 – valsts vidējā svaigpiena iepirkuma cena pēdējā mēnesī, par kuru uz nākamā perioda atbalsta likmes noteikšanas brīdi ir pieejama šī cena;

F2% - procentos izteikta valsts vidējās svaigpiena iepirkuma cenas izmaiņa vidēji trīs iepriekšējo kalendāro gadu laikā šādos mēnešos:

- decembrī, salīdzinot ar tā paša gada jūliju, - laikposmam no 1. oktobra;
- martā, salīdzinot ar iepriekšējā gada oktobri, - laikposmam no 1. janvāra;
- jūnijā, salīdzinot ar tā paša gada janvāri, - laikposmam no 1. aprīļa;
- septembrī, salīdzinot ar tā paša gada aprīli, - laikposmam no 1. jūlija.

9. Augļu, dārzeņu un asorti ražotāja cenu aprēķina šādā kārtībā:

9.1. vidējās mazumtirdzniecības cenas tiem MK noteikumos Nr. 485 minētajiem augļiem un, attiecīgi, tiem dārzeņiem, kuriem Centrālā Statistikas pārvalde šādu mazumtirdzniecības cenu apkopo, koriģē ar šo produktu proporciju kopējā augļu, dārzeņu un asorti izdalītajā apjomā vidēji pēdējo trīs mācību gadu laikā. Iekļaujot jaunus produktus, kam trīs mācību gadu vidējā proporcija nav nosakāma, to cenas koriģē ar savstarpēji vienādu īpatsvara rādītāju;

9.2. iegūtos lielumus attiecīgi augļiem, dārzeņiem un asorti saskaita un koriģē ar koeficientu 0,69.

10. Bioloģiskam produktam, ņemot vērā budžeta iespējas un citus aspektus, var piemērot atbalsta likmē ietilpstošu piemaksu.
11. Atbalsta likmē iekļauj arī uz produktu izdalīšanu attiecināmas izmaksas.
12. Atbalstam piemēro pievienotās vērtības nodokli, ja tas nav atgūstams no valsts.
13. Ja saskaņā ar šo metodiku aprēķinātā atbalsta likme (ieskaitot pievienotās vērtības nodokli) pienam, kefīram vai bezpiedevu jogurtam iepakojumā virs 250 ml vai nefasētiem augļiem, dārzeņiem vai asorti par 25 vai vairāk procentiem pārsniedz šo produktu vidējo mazumtirdzniecības cenu iepriekšējā gada attiecīgajā 3 mēnešu periodā, tad atbalsta likmi

(ieskaitot pievienotās vērtības nodokli) samazina līdz 125% no minētās vidējās mazumtirdzniecības cenas.

4. Atbalsta likmju aprēķināšanā izmantotie dati

14. Atbalsta likmju aprēķinā par augļiem, dārzeņiem un asorti tiek izmantoti šādi dati:

N.p.k.	Pozīcija	Datu avots	Specifiska norāde (ja ir)
1.	Apstrādes, sagatavošanas un loģistikas izmaksas	1) Biedrība “Latvijas Augļkopju asociācija” (tikai par augļiem); 2) Biedrība “Latvijas Dārznieks” (tikai par dārzeņiem)	1) Apstrādes, sagatavošanas un loģistikas izmaksas tiek piemērotas tikai fasētu produktu atbalsta likmju aprēķinā; 2) Izmaksas tiek apkopotas par 1 tonnu produkta katrā grupā (augļi/dārzeņi); 3) Aprēķinos izmanto vidējo rādītāju no abu organizāciju iesniegtajiem izmaksu datiem. Ja viena organizācija datus nav iesniegusi, izmanto tās organizācijas datus, kura tos ir iesniegusi. 4) Dati tiek iegūti pa mēnešiem un kā prognoze visam mācību gadam, bez pievienotās vērtības nodokļa, par šādām pozīcijām (atsevišķi katrai vai vienā kopīgā rādītājā): a. Ražošanas darbaspēks; b. Sagatavošana - svēršana, tīrīšana un pārtīrīšana, mizošana, fasēšana, šķirošana (ieskaitot energoresursus un ūdeni, bet neieskaitot uz izdali attiecināmās izmaksas); c. Iepakojums (piemēram, maisiņš, kaste utml.); d. Zudumi; e. Loģistika (transports, degviela).
2.	Produkta ražotāja cena	Zemkopības ministrija	Aprēķins saskaņā ar šīs metodikas 9. punktu
3.	Vidējās mazumtirdzniecības cenas	Centrālā Statistikas pārvalde	-
4.	Izmaksas, kas saistītas ar produktu izdalīšanu	1) Latvijas Ēdinātāju apvienība;	Balstoties uz avota sniegtajiem datiem, budžeta iespējām u.c.

		2) Biedrība "Izglītības iestāžu ēdinātāju asociācija"	aspektiem, Zemkopības ministrija nosaka apmēru, ko produkta kopējās izmaksas (atbalsta likmē) veido izmaksas saistībā ar: 1) produktu uzglabāšanu izglītības iestādē (piemēram, temperatūras režīma nodrošināšana); 2) produktu sagatavošanu pasniegšanai (griešana, mazgāšana, u.tml); pēc pasniegšanas veicamiem darbiem (trauku mazgāšana, atkritumu savākšana utml.)
5.	Prognozētais gada inflācijas apmērs	Latvijas Banka	Gada inflācijas faktiskie dati saskaņā ar aktuālajām publiski pieejamām Latvijas Bankas prognozēm

15. Atbalsta likmju aprēķinā par piena produktiem tiek izmantoti šādi dati:

N.p.k.	Pozīcija	Datu avots	Specifiska norāde (ja ir)
1.	Pārstrādes un loģistikas izmaksas	Kooperatīvo biedrību savienība "Latvijas Piensaimnieku Centrālā Savienība" kooperatīvā sabiedrība"	1) Izmaksas tiek apkopotas par 1 tonnu: a. Pasterizēta piena; b. Īpaši augstā temperatūrā apstrādāta (UHT) piena; c. Piena iepakojumā līdz 250 mililitriem; d. Kefīra; e. Bezpiedevu jogurta. 2) Dati tiek iegūti pa mēnešiem un kā prognoze visam mācību gadam, bez pievienotās vērtības nodokļa, par šādām pozīcijām (atsevišķi katrai vai vienā kopīgā rādītājā): a. Energoresursi; b. Ūdens; c. Ražošanas darbaspēks; d. Iepakojums (piemēram, maisiņš, kaste utml.); e. Loģistika (transports, degviela); f. Papildu izmaksas specifiski kefīra un jogurta ražošanā (piemēram, ieraugs un citas specifiskas izejvielas).

1.	Valsts vidējā svaigpiena iepirkuma cena	Lauksaimniecības datu centrs	Valsts vidējo svaigpiena iepirkuma cenu nosaka saskaņā ar normatīvajiem aktiem par kārtību, kādā tiek vākta un apkopota informācija par lauksaimniecības produktu cenām un tirdzniecības apjomiem
3.	Izmaksas, kas saistītas ar produktu izdalīšanu	1) Latvijas Ēdinātāju apvienība; 2) Biedrība "Izglītības iestāžu ēdinātāju asociācija"	Balstoties uz avota sniegtajiem datiem, budžeta iespējām u.c. aspektiem, Zemkopības ministrija nosaka apmēru, ko produkta kopējās izmaksas (atbalsta likmē) veido izmaksas saistībā ar: 1) produktu uzglabāšanu izglītības iestādē (piemēram, temperatūras režīma nodrošināšana); 2) produktu sagatavošanu pasniegšanai (liešana traukos u.tml); 3) pēc pasniegšanas veicamiem darbiem (trauku mazgāšana, atkritumu savākšana utml.).
5.	Prognozētais gada inflācijas apmērs	Latvijas Banka	Gada inflācijas faktiskie dati saskaņā ar aktuālajām publiski pieejamām Latvijas Bankas prognozēm

5. Metodikas izstrādes process un aktualizēšana

16. Šī metodika ir izstrādāta saskaņā ar MK noteikumu Nr. 485 19. punktu.
17. Metodiku sāk piemērot ar tās apstiprināšanas dienu, to pēc nepieciešamības aktualizē un grozījumus tajā izdara analogiski tās apstiprināšanas procedūrai.